

ตารางที่ 8 (ต่อ) แสดงการจำแนกเอกสารเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของเอกสาร และกลุ่มภาษาที่มีการศึกษาในด้านสัตวศาสตร์และสัตววิทยา คำและประโยค ความหมาย และภาษาในบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ภาษากับการสื่อสาร

ประเภทของเอกสาร	สัตวศาสตร์และ สัตววิทยา	คำและประโยค	ความหมาย	ภาษาในบริบท ทางสังคม ฯ
ชื่อกลุ่มภาษา				
3. หนังสือ/ตำรา				
กลุ่มไท				
-ไทสาขตะวันตกเฉียงใต้	14	5	1	1
-ไทสาขากลาง	-	2	2	-
-ไทสาขเหนือ	3	1	1	1
กลุ่มก้า-ส่วย	1	1	-	-
กลุ่มกะได	-	-	-	-
กลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควร อยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3	-	1	-	-
ศึกษามากกว่า 1 กลุ่ม	1	-	-	2
รวมย่อย	19 (9.0%)	7 (12.2%)	4 (10.5%)	4 (10.0%)
4. รายงานการวิจัย				
กลุ่มไท				
-ไทสาขตะวันตกเฉียงใต้	-	-	-	1
-ไทสาขากลาง	-	-	-	-
-ไทสาขเหนือ	-	-	-	-
กลุ่มก้า-ส่วย	-	-	-	-
กลุ่มกะได	-	-	-	-
กลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควร อยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3	-	-	-	-
-ศึกษามากกว่า 1	-	-	-	-
รวมย่อย	-	-	-	1 (2.5%) *
รวมทั้งหมด	210 (100%)	82 (100%)	38 (100%)	40 (100%)

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผลงานที่ศึกษาภาษาไทยกลุ่มต่างๆโดยจำแนกตามประเภทเอกสาร 4 ประเภท คือ วิทยานิพนธ์ บทความ หนังสือ/ตำรา และรายงานการวิจัย ตารางที่ 8 ได้แสดงให้เห็นว่าในบรรดาหัวข้อที่ศึกษาทั้งหมด 4 หัวข้อ ผลงานการศึกษาค้นคว้าตีพิมพ์ออกมาในลักษณะวิทยานิพนธ์และบทความเป็นส่วนใหญ่ ผลงานในรูปของหนังสือ/ตำรา มีค่อนข้างน้อย ประมาณ 12% หรือต่ำกว่า ส่วนผลงานที่ตีพิมพ์เป็นรายงานการวิจัยแทบจะไม่ปรากฏ ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพราะผลการวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่เป็นบทความทางวิชาการอยู่แล้ว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดยิ่งขึ้นจะพบว่าภายในประเภทเอกสารแต่ละประเภท ผลงานส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดเป็นการศึกษาค้นคว้าภาษากลุ่มไท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มไทสาขาคะวันตกเฉียงใต้ กล่าวคือ

ในประเภทวิทยานิพนธ์เกือบทั้งหมดเป็นผลงานด้านภาษากลุ่มไทสาขาคะวันตกเฉียงใต้เท่านั้น กล่าวคือ ทางด้านเสียง 44 จาก 47 ชิ้น หรือ 93.6% คำ/ประโยค 35 จาก 39 ชิ้น หรือ 89.7% ส่วนงานด้านความหมาย 28 จาก 28 ชิ้น และภาษาในบริบททางสังคม 16 จาก 16 ชิ้น หรือคิดเป็น 100%

ในประเภทบทความเป็นผลงานที่ศึกษาภาษาในกลุ่มไทสูงที่สุด กล่าวคือ ทางด้านเสียง 88 (63+10+15) จาก 144 ชิ้น หรือ 61.1% หัวข้อคำ/ประโยค 22 (15+5+2) จาก 33 ชิ้น หรือ 66.7% หัวข้อความหมาย 6 จาก 6 หรือ 100% และหัวข้อภาษาในบริบทสังคม 15 (8+2+5) จาก 19 หรือ 78.9%

ในประเภทหนังสือ/ตำรา เกือบทั้งหมดเป็นผลงานที่ศึกษาภาษากลุ่มไทอีกเช่นกัน ทางด้านเสียง 17 (14+3) จาก 19 หรือ 89.5% (ซึ่งในจำนวน 17 ชิ้นเป็นการศึกษาภาษาไทยสาขาคะวันตกเฉียงใต้ถึง 14 ชิ้น) ทางด้านคำ/ประโยค 8 (5+2+1) จาก 10 ชิ้น หรือ 80% ส่วนทางด้านความหมาย และภาษาในบริบทสังคมเป็นผลงานกลุ่มไทสาขาคะวันตกเฉียงใต้ 100% (4 จาก 4 ชิ้น และ 2 จาก 2 ชิ้น ตามลำดับ)

ในประเภทรายงานการวิจัย มีเพียงหัวข้อภาษาในบริบทสังคมเท่านั้นจำนวนผลงาน 1 ชิ้นเป็นผลงานกลุ่มไทสาขาคะวันตกเฉียงใต้

ตามข้อมูลในตารางที่ 8 ผลงานของหัวข้อทางด้านเสียงได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปของบทความสูงมาก ถึง 68.6% หรือมากกว่า 2 ใน 3 ของผลงานทั้งหมด เป็นวิทยานิพนธ์ 22.4% ส่วนที่เหลืออีก 9% เป็นหนังสือ/ตำรา สำหรับผลงานทางด้านคำ/ประโยคตีพิมพ์ออกมาในรูปของวิทยานิพนธ์เป็นส่วนใหญ่ 47.6% ตามมาไม่ห่างด้วยบทความ 40.2% และที่เหลือ 12.2% เป็นหนังสือ/ตำรา ทางด้านผลงานในหัวข้อความหมาย เกือบ 3 ใน 4 ของผลงานทั้งหมด (73.7%) เป็นวิทยานิพนธ์ ส่วนที่เหลือเป็นบทความ (15.8%) และหนังสือ/ตำรา (10.5%) ท้ายสุดหัวข้อภาษาในบริบทสังคมตีพิมพ์เป็นบทความและวิทยานิพนธ์ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 47.5% และ 40% ตามลำดับ นอกนั้นเป็นผลงานในประเภทหนังสือ/ตำรา และ รายงานการวิจัย (10% และ 2.5% ตามลำดับ)

2.การประเมินสถานภาพ การสังเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะ

2.1 เสียง (สัทศาสตร์และสัทวิทยา)

2.1.1 การประเมินสถานภาพ

หลังจากได้เก็บรวบรวมผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านเสียง (สัทศาสตร์และสัทวิทยา) และจำแนกประเภทของเอกสารแล้ว จากนั้นได้ประเมินสถานภาพโดยมีขั้นตอนและสาระของการประเมินสถานภาพดังต่อไปนี้

2.1.1.1 วิเคราะห์ ตีความผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัย

วิเคราะห์และตีความงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับสัทศาสตร์และสัทวิทยาของภาษาตระกูลไท-กะได ซึ่งเป็นภาษาชนกลุ่มน้อยที่พูดทั้งในและนอกประเทศไทย ในประเด็นดังต่อไปนี้

• กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับการศึกษาทางด้านสัทศาสตร์ (Phonetics) และสัทวิทยา (Phonology) นั้น

ผู้วิจัยมีกรอบความคิดและทฤษฎีในการแบ่งแยกเรื่องของเสียงออกเป็น 2 ประเด็นคือ วิเคราะห์เสียงที่เรียงกันอยู่ในพยางค์ (segmental analysis of speech) โดยแบ่งหัวข้อออกเป็นเสียงพยัญชนะ (consonants) และเสียงสระ (vowels) และอีกประการหนึ่งคือ วิเคราะห์เสียงที่ไม่ได้เรียงกันในพยางค์ดังกล่าวข้างต้น (suprasegmental analysis of speech) โดยจะศึกษาเรื่องของสัทสภาพหรือลักษณะน้ำเสียง (voice quality) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ลักษณะน้ำเสียงซึ่งอาจติดตัวมากับผู้พูด หรืออาจจะเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของบุคคลก็ได้ เช่น เสียงห้าว เสียงก้อง เสียงลงคอ เป็นต้น และเรื่องของ voice dynamic ซึ่งเป็นลักษณะทางเสียงที่จะต่างกับสัทสภาพคือ เป็นลักษณะทางเสียงที่ผู้พูดสามารถจะควบคุมได้ เช่น ความดังของเสียง (loudness) ความเร็วของการพูด (tempo) จังหวะเสียง (rhythm) และระดับเสียง (pitch) เป็นต้น

สำหรับเรื่องของสัทวิทยา (Phonology) นั้นเป็นการวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษาว่าประกอบด้วยหน่วยเสียงใดบ้าง ในการวิเคราะห์หาระบบเสียงนั้นอาจใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งได้ เช่น ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme theory) ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (Generative Phonology) ทฤษฎี Prosodic Phonology หรือทฤษฎี Autosegmental Phonology

• ทิศทาง แนวทาง วิธีการศึกษา

พบว่าในการศึกษาทางด้านสัทศาสตร์และสัทวิทยาของภาษาตระกูลไท-กะไดนั้น ในช่วงต้นจะเป็นการศึกษาภาษาอย่างโดดๆโดยไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะ หรือปัจจัยอื่นๆทางด้านภาษาศาสตร์ แต่ในช่วงประมาณจากปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมามีข้อสังเกตว่า เริ่มมีการศึกษาทางด้านสัทศาสตร์และสัทวิทยาโดยพิจารณาจากปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ ถิ่นที่อยู่เข้ามามีส่วนพิจารณาด้วย ตัวอย่างการศึกษาโดยพิจารณาจากปัจจัยด้านอายุ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาพวน มาบปลาเค้าของผู้พูดภาษาที่มีอายุต่างกัน (รัชปี 2526) และตัวอย่างการศึกษาโดยพิจารณาจากปัจจัยด้านถิ่นที่อยู่ เช่น ระบบเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2520), ลักษณะการออกเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2522), การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด (พจน์ 2526),

A tonal comparative of Northeastern Thai dialects in Khon Kaen province (Pimpa 1986), A comparative phonological study of Lao Song in Petchaburi and Nakhon Pathom provinces (Manee Wong 1987), A tonal comparison of Tai dialects in Loei province (Taengko 1988), Tonal variation of Lampang Kham Muang (Tanlaput 1988), Comparative Shan (Edmondson & Solnit 1997) เป็นต้น

● ประเด็น คำถามหลัก ลักษณะงานวิจัยที่พบ

ก. เป็นการศึกษาลักษณะภาษาทั้งระบบ : ระบบเสียง, ระบบคำ, โครงสร้างวลีและประโยค ตัวอย่างเช่น ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (บรรจบ 2508), ภาษาถิ่น “ผู้ไทย” นครพนม (วิไลวรรณ 2518), ภาษาถิ่นแถบภูพาน (ทองคูณ 2519), ภาษาแสก (วิไลวรรณ 2519), ภาษาผู้ไทย (วิไลวรรณ 2520), หน่วยเสียงภาษาแพร่ (พิศศรี 2520), การศึกษาภาษาถิ่น : หมู่บ้านนาโพธิ์ (ประพาศน์ 2523), ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (ไต้อ้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (วรรณ 2526) ภาษานครไทย (พิมพ์พรรณ 2527), ลักษณะภาษาลาวแฉ่งที่ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี (นงนุช 2527), การศึกษาลักษณะภาษาลาวครั่งที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม (จินดา 2529), ลักษณะภาษาฮ่อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออุ้มผาง จังหวัดพิจิตร (ศรีพิน 2529), ลักษณะภาษาไทยลื้อที่ตำบลป่าคำ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน (นิภา 2530), การศึกษาภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี (จารุวรรณ 2532), การศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในภาษาแสก บ้านอาจสามารถ จังหวัดนครพนม (นฤมล 2534), ภาษาถิ่นเหนือ (กรรณิการ์ 2534), การศึกษาภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก (ชลลดา 2534), ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี (รัชนี 2536), Elementary Handbook of the Shan Language (Cushing 1888), A guide to the study of Shan (Bigg-Wither 1911), La Langue sek (Haudricourt 1963), The Saek language of Nakhon Phanom province (Gedney 1970), Linguistic Prediction : The Case of Saek (Benedict 1979), Notes on Khamti Shan (Harris 1976), Notes on Tai Nuea (Gedney 1976b), General characteristics of the Khun Language (Petsuk 1978), Some characteristics of the Yo language at Sakon Nakon (Jodking 1980), Wuming Zhuang tone Sandhi : A phonological syntactic and lexical investigation (Snyder & Tianqiao 1997) เป็นต้น

มีข้อสังเกตว่าการศึกษาภาษาในลักษณะนี้ เนื่องจากการศึกษาภาษาในภาพรวมว่าภาษาประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง ซึ่งโดยทั่วไปจะกล่าวถึงระบบหน่วยเสียง ระบบหน่วยคำและระบบไวยากรณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบกว้าง แสดงให้เห็นลักษณะของภาษาในภาพรวม แต่ไม่สามารถที่จะศึกษารายละเอียดต่างๆ ได้อย่างลุ่มลึก ทั้งนี้เพราะต้องวิเคราะห์และวิจัยภาษาในหลายประเด็น และการศึกษาภาษาในลักษณะศึกษาภาษาทั้งระบบนี้ เป็นการศึกษาภาษาตระกูลไทที่พบในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ และเป็นวิทยานิพนธ์ที่เขียนจากการค้นคว้าของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ข. เป็นการศึกษาเฉพาะระบบเสียงของภาษานั้นๆ เพื่อหาหน่วยเสียงพยัญชนะ, หน่วยเสียงสระ, หน่วยเสียงวรรณยุกต์, โครงสร้างพยางค์ ตัวอย่างเช่น ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (ชาคริต 2521), ภาษาไตหย่า (เรื่องเดช 2524 : 49-56), ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (อรทัย 2530), ศึกษา

เปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษาที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ (วิไลลักษณ์ 2530), ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช (ชลิดา 2534), *Phonology of The Tai Dialect of Wu-Ming* (Li 1947), *Essential of Shan Phonology and Script* (Egerod 1957), *Essential of Khun Phonology and Script* (Egerod 1959), *The phonemic system of the Tai Lu language* (Li 1964), *Tai-Khamti Phonology and Vocabulary* (Weidert 1977), *On the phonological correspondence of Phuthai and Standard Thai* (Mikami 1982), *A phonological study of Lao Ngao with comparison to five Tai dialects* (Sungkep 1983), *The phonological of Lue in Lampang province* (Lamchiagdase 1984), *Phonology of Lue of Nam Waen Village* (Hanna 1984), *A phonological description of the Kaloeng language of Ban Dong Ma Fai, Sakon Nakhom* (Tisapong 1985), *The phonological of Lue in Chiangrai province* (Ploykaew 1985), *The phonological of Tai Yai at Ampoe Mae La Noi, Mae Hong Son province* (Poo-israkij 1985), *The phonological description of Phuan at Tambon Hat Siaw, Si Sat Chanalai district Sukhothai province* (Eam-Eium 1986), *Developmental Tendencies in Kam phonology* (Quan 1988), *A phonological comparison of Roi-Et Thai and Vientiane Lao* (Thongphiew 1989), *A phonology of the Bu Dai (Thu Lao) language* (Ryuichi 1997), *The sound system of the Tay languages of Cao Bang province, Vietnam* (Van Ma 1997), *The sound system of the Bouyei language and its special features* (Wei 1997) เป็นต้น

มีข้อสังเกตว่าในการศึกษาภาษาลักษณะนี้พบว่า นอกจากจะพบการศึกษาภาษาตระกูลไทที่พูดในประเทศไทยแล้ว ยังพบภาษาที่พูดนอกประเทศไทยอีก เช่น ภาษาไทในเวียดนาม ตัวอย่างเช่น *The Sound System of The Tay Language of Cao Bang Province, Vietnam* (Hoang 1997) และในการวิเคราะห์หาระบบเสียงของภาษาพบว่าใช้ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme theory) ในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น

ค. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสัทลักษณะของเสียงในภาษานั้นๆ โดยเฉพาะโดยศึกษาในแง่มุมต่างๆ เช่น เสียงพยัญชนะ (consonants) พบงานศึกษาดังต่อไปนี้คือ *The distribution of initial and tones in the Sui language* (Li 1948), *Consonant Clusters in Tai* (Li 1954), *The relationship between tones and initials in Tai* (Li 1966), *Jui syllabics* (Hamp 1957), *Initials and Tones development in Tai dialects* (Li 1962), *Syllabic m in Tai-Lue and Neighbouring dialects* (Hartmann 1974), *The perception of some Tai consanant sounds by native speakers of Siamese* (Harris & Bachman 1976), *Saek Final-l : Archaism or Innovation?* (Gedney 1976), *A computer-aided acoustic study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai* (Edmondson 1986a), *A comparative study of Kam and Sui initial consonants* (Dewen 1988), *Word-initial preconsanants and the history of Kam-Sui resonant initials and tones* (Edmondson & Quan 1988), *Kam Palatalized stops* (Edmondson 1989), *KD Clusters/Dyads : PT*/p-1/*phl* (Benedict 1989b), *Two series of Proto Kam-Sui preglottalizes nasals* (Ostapirat 1994b), *Speculation on proto Kam-Sui breathy sounds* (Ostapirat 1994a), สระ(vowels) พบงานศึกษาดังต่อไปนี้การแปลงคำโดยแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน (สมนา 2531), *The waxing and waning of vowel length in Tai dialects* (Hartmann 1976), *Proto-Hlai vowel system* (Ostapirat 1993) และเสียงวรรณยุกต์(tones) พบงานศึกษาดังต่อไปนี้ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อ (เสรี

2518), วรรณยุกต์ในภาษาญ้อ (กาญจนา 2524), วรรณยุกต์ภาษาไทยโย้ย (สุธิดา 2529), Tone system in Southeast Asia (Benedict 1948), Tone in the timing system of the Sui language (Li 1949), Tone borrowing in Five Northeastern dialects (Chamberlain 1972), Tone system patterns and classification of Tai languages : How reliable are they? (Chamberlain 1974), Evidence from Lue for contour tone features (Gandour 1975), Tone shift in Tai dialects (Jones 1976), Tonal variation of Lampang Kham Muang (Tanlaput 1988), Acoustic measurement of three tones in Vientian Lao (Osatananda 1995), The tone cylinder in Sanfang Zhuang (Feng & Edmondson 1997) เป็นต้น

ในแง่การศึกษาทางด้านเสียงโดยเฉพาะนั้น ปรากฏว่ามีการศึกษาอย่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเสียงพยัญชนะ เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ในกลุ่มภาษาไท กลุ่มก้ำ-ส่วย กลุ่มกะได และกลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 ด้วย ซึ่งภาษาที่มีการศึกษาเรื่องเสียงนี้ เป็นการศึกษาภาษาที่พูดนอกประเทศไทย เช่น พูตในประเทศจีน ประเทศเวียดนาม เป็นต้น และเป็นการศึกษาโดยนักภาษาหรือนักภาษาศาสตร์ชาตินั้นๆเป็นส่วนใหญ่ และมีนักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกที่มีผลงานการค้นคว้าที่โดดเด่น คือ Jerold A. Edmondson และ David B. Solnit Jack Gandour Paul Benedict และ James R. Chamberlain เป็นต้น สำหรับนักวิชาการไทยที่มีชื่อเสียงในการค้นคว้าและวิจัยภาษาไทยในประเด็นนี้คือ อีระพันธ์ เหลืองทองคำ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการศึกษาทางด้านสัทศาสตร์หรือด้านเสียงนั้น นอกจากจะวิเคราะห์ในด้านสรีระสัทศาสตร์ (Articulatory Phonetics) ว่าการออกเสียงนั้นๆใช้อวัยวะใดในการออกเสียง และอวัยวะนั้นๆมีวิธีการทำงานอย่างไรแล้ว ยังอาจจะศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของคลื่นเสียงในแนวกาลสัทศาสตร์ (Acoustic Phonetics) โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ และศึกษาเรื่องการรับฟังเสียงของหู (Auditory Phonetics) ได้อีกด้วย ในการศึกษาภาษาตระกูลไท-กะไดประเด็นเรื่องสัทลักษณะของเสียงนี้พบว่า นอกจากจะมีการศึกษาในแง่สรีระสัทศาสตร์อย่างหลากหลายแล้วยังพบการศึกษาลักษณะของเสียงในแนวกาลสัทศาสตร์ (Acoustic Phonetics) โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์อีกด้วย ตัวอย่างเช่น การศึกษาเรื่อง Acoustic Measurement of three Tones in Lao (Osatananda 1995), A computer-aided acoustic study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai (Edmondson 1986) เป็นต้น

ง. เป็นการศึกษาภาษาเดียวกันที่พูดต่างกัน ตัวอย่างเช่น ระบบภาษาพวนในจังหวัดลพบุรี และสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2520), ลักษณะการออกเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2522), การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด(พจนี 2526), ระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย (วิสุทธีระ 2528), The tone of four Tai dialects (Hass 1985), A comparative phonological study of Lao Song in Petchaburi and Nakhorn Pathom provinces (Maneeuwong 1987) เป็นต้น

ในการศึกษาที่เป็นการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาเดียวกันที่พูดต่างถิ่นนี้ เป็นการศึกษาภาษาเดียวกันแต่พูดในที่ต่างๆหรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการศึกษาภาษาถิ่น (regional dialects) ของภาษาเดียวกัน ในการเปรียบเทียบจะเน้นความแตกต่างในเรื่องของระบบเสียงวรรณยุกต์ แต่ในงานบางฉบับจะแสดงผลการเปรียบเทียบทั้งระบบเสียงพยัญชนะ เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์

จ. เป็นการวิเคราะห์แบ่งแยกกลุ่มของภาษาโดยใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ พบงานศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้ เช่น วรรณยุกต์ภาษาญ้อ (กาญจนา 2524), การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด (พจน์ 2526), ระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย (วิสุทธิระ 2528), วรรณยุกต์ภาษาไทยโย้ย (สุธิดา 2529), ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (อรทัย 2530), A phonological study of Lao Ngao with comparisons to five Tai dialects (Sungkep 1983), The phonological of Lue in Lampang province (Lamchiagdase 1984), The phonological of Lue in Chiangrai province (Ploykaew 1985), A tonal comparison of northeastern Thai dialects in Khon Kaen province (Pimpa 1986), A tonal comparison of Tai dialects in Loei province (Taengko 1987), A comparative phonological study of Lao Song in Petchaburi and Nakhorn Pathom provinces (Maneewong 1987), Tone variation of Lampang Kham Muang (Tanlaput 1988), A phonological comparison of Roi-Et Thai and Vientiane Lao (Thongphiew 1989) เป็นต้น

ฉ. เป็นการศึกษาเรื่องเสียงของภาษาตระกูลไท-กะได ในปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการสืบสร้างหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภาษา หรือลักษณะของภาษาในสมัยโบราณ ตัวอย่างเช่น Word-initial Preconsonants and the history of Kam-Sui resonant initials and tones (Edmondson & Quan 1988), A phonological comparison of Kam and Gelao as well as the historical relation between the Kam and Gelao (Yaohong 1994), On the Genesis and Development of Voiceless Aspirated Initial Stops in the Kam-Tai Languages (Liang and Zhang 1994)

• ขอบเขต ความลุ่มลึก

ลักษณะงานวิจัยที่พบจะมีขอบเขตการศึกษาค้นคว้าที่แตกต่างกัน ดังได้อธิบายรายละเอียดไว้แล้วในประเด็น คำถามหลัก (ข้อ ก, ข, ค, ง, จ และ ฉ) ความลุ่มลึกในการศึกษามีข้อสังเกตว่า งานที่เป็นลักษณะการศึกษาภาษาทั้งระบบจะไม่ค่อยลุ่มลึกทั้งนี้เพราะต้องศึกษาภาษาหลาย ๆ ด้าน แต่ถ้าเป็นการศึกษาเฉพาะเรื่อง เช่น ลักษณะการศึกษาเกี่ยวกับสัทลักษณะของเสียงในภาษา (ข้อค) การวิเคราะห์แบ่งแยกกลุ่มของภาษาโดยใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ (ข้อจ) หรือการศึกษาเรื่องเสียงของภาษาตระกูลไท-กะได ในปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการสืบสร้างหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภาษา หรือลักษณะของภาษาในสมัยโบราณ (ข้อฉ) ก็มักจะศึกษาได้อย่างลุ่มลึก มีข้อมูลชัดเจน และมีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง

• สารขอค้นพบที่สำคัญๆ

ในแง่ของการศึกษาทางด้านเสียง (Phonetics) เป็นการศึกษาด้านสรีรศาสตร์ (Articulatory Phonetics) เป็นส่วนใหญ่ มีการศึกษาในแนวกาลศาสตร์ (Acoustic Phonetics) บ้าง จากงานทั้งหมดที่พบไม่พบการศึกษาด้านโสตศาสตร์ (Auditory Phonetics) แต่อย่างใด ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นเรื่องที่ปรากฏในการศึกษาภาษาตระกูลอื่นๆเช่นกัน ส่วนการวิเคราะห์ระบบเสียงหรือสัทวิทยา (Phonology) มีข้อสังเกตว่าเกือบทั้งหมดใช้ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme Theory) ในการวิเคราะห์พบการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (Generative Phonology) ในการศึกษาภาษาคำตี้ (Weidert 1997)

2.1.1.2 เปรียบเทียบโดยเน้นเรื่องกรอบความคิด ทิศทาง แนวทาง วิธีกา ศึกษาของกลุ่มผู้ศึกษา ซึ่งเป็นนักภาษาและภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกและ ตะวันออกกว่ามีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ในประเด็นใดบ้าง

สรุปจากงานที่อ่านทั้งหมดมีข้อสังเกตว่า โดยภาพรวมแล้วนักภาษาและภาษาศาสตร์ชาวตะวันออกและชาวตะวันตกมีวิธีการเรื่องเสียงและระบบเสียงโดยใช้วิธีการและทฤษฎีทางภาษาศาสตร์อย่างเดียวกัน เนื่องจากเป็นผู้ได้รับการฝึกฝนและศึกษามาจากต้นกำเนิดความรู้ศาสตร์เดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในการอธิบายสัญลักษณ์ของเสียงพยางค์จะอธิบายตามลักษณะสัทศาสตร์สากล เช่น อธิบายว่า เสียง p เป็นเสียงอโฆษะ สอดคล้องริมฝีปากทั้งสอง เสียงกัก หรือ เสียงสระ i คือ เสียงสระสูง หน้า ปากไม่ห่อ เป็นต้น หรือในการทำวิจัยภาคสนามโดยมีการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา เพื่อหาระบบเสียงของภาษาก็จะใช้รายการคำสำรวจภาษาตระกูลไทของ William J. Gedney บัตรคำ สมุดภาพ มีการบันทึกเสียงโดยใช้สัทอักษรสากล ใช้เทปบันทึกเสียงและในการวิเคราะห์หาหน่วยเสียงตามทฤษฎีหน่วยเสียง ก็จะใช้วิธีหาคู่เทียบเสียง (minimal pair) คู่เทียบคล้าย (sub minimal pair) เป็นไปตามระบบที่คล้ายคลึงกันแต่มีข้อสังเกตว่า ในการวิเคราะห์สัญลักษณ์ของเสียง นักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกจะให้ความสำคัญของการนำผลการวิเคราะห์เสียงจากเครื่องมือมาประกอบด้วย เช่น มีการแสดงแผนภาพคลื่นเสียง (sound spectrogram) หรือแสดงภาพความถี่ของการสั่นสะเทือนของเส้นเสียงประกอบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ เป็นต้น สันนิษฐานว่านักภาษาศาสตร์ชาวตะวันออกคงมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ ทั้งนี้เพราะเครื่องมือการวิเคราะห์เสียงยังไม่แพร่หลาย เนื่องจากราคาสูงมากหรืออาจเป็นเพราะขาดความพยายามที่จะใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ลักษณะของเสียงโดยปราศจากข้อมูลเสริมที่เป็นผลจากการวิเคราะห์โดยเครื่องมืออาจจะทำให้ความน่าเชื่อถือน้อยลง

2.1.1.3 ประเมินกระบวนการทัศน์โดยรวม

งานเขียนที่อ่านมาทั้งหมดมีลักษณะงานที่เชื่อถือได้พอสมควร เนื่องจากมีการวิเคราะห์อย่างมีระบบและใช้ทฤษฎีที่ยอมรับในวงการภาษาศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตามงานเขียนแต่ละชิ้นมีความลุ่มลึกในด้านการวิเคราะห์แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับขอบเขตของงาน และความรู้ความสามารถของผู้เขียน นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่า งานเขียนวิทยานิพนธ์ศึกษาระบบเสียงของภาษาที่เขียนโดยนักศึกษาไทยมีข้อด้อย คือ เขียนออกมาในรูปแบบเดียวกันตามกันออกมาไม่มีลักษณะแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์ มักใช้รูปแบบเดียวกันวิเคราะห์ในประเด็นเดียวกันออกมา โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ทฤษฎีเดียวกัน คือ ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme theory) ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว ภาษาแต่ละภาษาอาจจะมีลักษณะบางอย่างทางด้านสัทศาสตร์หรือสัทวิทยาที่น่าสนใจ และไม่เหมือนกับภาษาอื่น แต่ผู้วิจัยมักจะติดกรอบตนเองให้ศึกษาเฉพาะประเด็นที่คนมักจะศึกษากันเพียงแต่เปลี่ยนเป็นภาษาใหม่เท่านั้น

สำหรับลักษณะการวิเคราะห์สัญลักษณ์ของเสียง ในช่วงแรกไม่ว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์กลุ่มใดจะกล่าวถึงสัญลักษณ์ของเสียงต่างๆเป็นแบบอธิบาย (descriptive) แต่ต่อมามีความพยายามที่จะวิเคราะห์สัญลักษณ์ของเสียง โดยการนำผลการวิเคราะห์จากเครื่องมือมาประกอบด้วย เช่น มีการแสดงแผนภาพคลื่นเสียง (sound spectrogram) หรือการแสดงผลภาพความถี่ของการสั่นสะเทือนของเส้นเสียงประกอบลักษณะของ

เสียงวรรณยุกต์ด้วย แต่มีข้อสังเกตว่างานวิจัยทางด้านเสียงที่ผลิตจากสถาบันในประเทศไทยหลายแห่งมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ ทั้งนี้เพราะเครื่องมือการวิเคราะห์เสียงยังมีไม่แพร่หลายเนื่องจากราคาสูงมากดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

สำหรับประเด็นเรื่องจุดอ่อนและจุดแข็งของงานที่ได้อ่าน สามารถประเมินออกมาให้เห็นในภาพรวมได้คือ

จุดแข็ง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในด้านเสียง (สัทศาสตร์) หรือสัทวิทยา การวิเคราะห์เป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ทฤษฎี ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการภาษาศาสตร์และเป็นงานพื้นฐานที่ดีและเชื่อถือได้สำหรับการศึกษาสัทศาสตร์และสัทวิทยาของภาษานั้น ๆ ในด้านลึกต่อไป

จุดอ่อน ในงานเขียนหรืองานวิจัยที่ชอบเขตกว้างมาก เช่น การศึกษาลักษณะภาษาทั้งระบบพบว่าบางฉบับขาดความลุ่มลึก เพราะต้องศึกษาภาษามากมายหลายประเด็นในงานชิ้นเดียว และบางครั้งพบว่าผู้วิจัยติกรอบตัวเองให้ศึกษาเฉพาะประเด็นที่ผู้อื่นศึกษามาแล้ว จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และมีลักษณะการศึกษาที่จำกัดขอบเขตอย่างไม่ควรจะเป็น นอกจากนั้นในการศึกษาทางด้านลักษณะกายภาพของเสียง (Acoustic Phonetics) ยังมีน้อย ทั้งนี้คงเป็นเพราะความพร้อมทางด้านเครื่องมือในการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น

การวิเคราะห์ระบบเสียงงานส่วนใหญ่จะเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme theory) แต่ความเป็นจริงแล้วในการวิเคราะห์ระบบเสียงยังมีทฤษฎีอื่นๆอีก เช่น ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (Generative Phonology) ทฤษฎี Autosegmental Phonology หรือ ทฤษฎี Prosodic Analysis ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละทฤษฎีจะทำให้เห็นลักษณะของระบบเสียงของภาษาในประเด็นที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น เมื่อวิเคราะห์ภาษาโดยใช้ทฤษฎีหน่วยเสียง จะได้ผลซึ่งปรากฏองค์ประกอบของภาษาเป็นแต่ละส่วนของเสียง (segment) แต่ละส่วนที่แยกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่ถ้าใช้ทฤษฎี Prosodic Analysis ก็จะเห็นองค์ประกอบของภาษานั้นมีความเกี่ยวโยงกันไม่ว่าจะเป็นระดับพยางค์ คำ หรือประโยค เป็นต้น หรือถ้าใช้ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูน (Generative Phonology) ก็จะเห็นสัทลักษณะเล็กๆของเสียงที่ทำให้เสียงหนึ่งแตกต่างจากอีกเสียงหนึ่ง เช่น สระอี แตกต่างจากสระอุ ที่รูปปาก ซึ่งลักษณะความแตกต่างดังกล่าวนี้มักจะมีประโยชน์ในการนำไปสอนภาษา (language teaching) เป็นต้น ทั้งนี้การวิเคราะห์ในแต่ละทฤษฎีก็จะทำให้ได้เห็นลักษณะของระบบเสียงของภาษาในประเด็นที่แตกต่างกันไป

2.1.2 การสังเคราะห์ สรุปผลและเสนอแนะ

2.1.2.1 สรุปการประมวล วิเคราะห์ ตีความและประเมินกระบวนการค้นคว้าวิจัยแล้วและประเด็นการ

โดยรวม

ในการสรุปการประเมินสถานภาพในแง่ของภาษาที่มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยแล้วและประเด็นการศึกษาที่สำคัญพบว่าข้อสังเกตที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

● ภาษากลุ่มที่ 1. คือ กลุ่มไท (Tai) ภาษาที่พบว่ามีการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีดังต่อไปนี้คือ

ไทสาขตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai) พบภาษาลาว (ลาวครั้ง ลาวใต้

ลาวเวียง ลาวโซ่ง ลาวพวน และลาวเงี้ยว) ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้คือ ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม (กาญจนา 2523), ลักษณะของภาษาลาวเงี้ยวที่ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี (นงนุช 2527), การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้ง ที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม (จินดา 2529), การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก (ชลลดา 2534), คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง (อัญญา 2537), A phonological study of Lao Ngao with comparisons to five Tai dialects (Sungkep 1983), A comparative phonological study of Lao Song in Petchaburi and Nakhorn Pathom provinces (Manee Wong 1987), A phonological comparison of Roi-Et Thai and Vientiane Lao (Thongphiew 1989), Acoustic measurement of three tones in Vientian Lao (Osatananda 1995) เป็นต้น ภาษาไทดำ ไทแดง และไทขาว ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (ชาคริต 2521), A comparative sketch of White, Black and Red Tai (Gedney 1964), Black Tai Phonemes with reference to White Tai (Fippinger 1972) ภาษาพวน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ระบบภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2520), ลักษณะการออกเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (อุทัยวรรณ 2522), การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาพวน มาบปลาเค้าของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน (รัชนิ 2526), การศึกษาลักษณะของภาษาพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี (จารุวรรณ 2532), ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี (รัชนิ 2536), The phonological description of Phuan at Tambon Hat Siaw, Si Sat Chanalai district Sukhothai province (Eam-Eium 1986) ภาษาผู้ไท ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ภาษาถิ่น “ผู้ไทย” นครพนม (วิไลวรรณ 2518), ภาษาผู้ไท (วิไลวรรณ 2520), การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด (พจน์ 2526), On the phonological correspondence of Phuthai and Standard Thai (Mikami 1982) ภาษาไทเขิน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ระบบเสียงภาษาถิ่นเขินที่อำเภอสิคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (อรทัย 2530), Some phonetic notes on Tai Yuan (Pantupong 1976) ภาษาไทลื้อ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อ (เสรี 2518), ลักษณะของภาษาไทลื้อที่ตำบลป่าคำ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน (นิภา 2530), The phonemic system of the Tai Lu language (Li 1964), Syllabic m in Tai-Lue and Neighbouring dialects (Hartmann 1974), Evidence from Lue for contour tone features (Gandour 1975), Another look at sandhi in Tai Lue (Huebner 1976), The phonological of Lue in Lampang province (Lamchiagdase 1984), Phonology of Lue of Nam Waen village (Hanna 1984), The phonology of Lue in Chiangrai province (Ploykaew 1985) ภาษาไทอาหม ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Notes on Ahom (Grierson 1902), Die rekonstruktion des Tonsystems des Ahom (Weidert 1979) ภาษาไทใหญ่/ไทหลวง ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ลักษณะภาษาไทใหญ่ (บรรจบ 2508), ลักษณะภาษาไทยใหญ่เทียบกับภาษากรุงเทพมหานคร (บรรจบ 2515), ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (ได้อ้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (วรรณ 2526), The phonological of Tai Yai at Ampoe Mae La Noi, Mae Hong Son province (Poo-israkij 1985) ภาษาฉ้อ ดังรายชื่องาน

เขียนดังต่อไปนี้ วรรณยุกต์ภาษาญ้อ (กาญจนา 2524), วิเคราะห์ภาษาถิ่นย้อ : ระบบเสียง (มัลลิกา 2524), ลักษณะภาษาข้อ (ญ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี (ศรีพิน 2529), วรรณยุกต์ภาษาโย้ย (สุธิดา 2529) ภาษากะเลิง ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ A phonological description of the Kaloeng language of Ban Dong Ma Fai, Sakon Nakhorn (Tisapong 1985) ภาษาชิน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ General characteristics of Khun language (Petsuk 1978) ภาษาไทยา ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ภาษาไทหย่า (เรืองเดช 2524) ภาษาฉาน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Specimen of Shan in phonetic script (Jones 1942), Essentials of Shan phonology and script (Egerod 1957), Comparative Shan (Edmondson & Solnit 1997) ภาษาไทคำตี้ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Notes on Khamti Shan (Harris 1976), Tai-Khamti phonology and vocabulary (Weidert 1977), Khamti (Anonymous, Undated) ภาษาไทเหนือ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Notes on Tai Nuea (Gedney 1976b) ภาษานครไทย ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ภาษานครไทย (พิมพ์พรรณ 2527) ภาษายอง ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : เปรียบเทียบแบบร่วมสมัย (วิสุทธิระ 2528) ภาษาไทอินเหนือ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ หน่วยเสียงของภาษาเชียงใหม่ (เบญจวรรณ 2505), ความเป็นสากลของสัทลักษณะในภาษาไทยเหนือ (ธนันท์ 2535), Tonal variation of Lampang Kham Muang (Tanlaput 1988) ภาษาไทอินอีสาน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช (ชลิดา 2520), การแปลงคำโดยแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน (สุมนา 2531), A tonal comparison of Northeastern Thai dialects in Khon Kaen province (Pimpa 1986) เป็นต้น

ในการศึกษาภาษาไทกลุ่มนี้พบว่าประเด็นการศึกษาที่สำคัญมากดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเรื่องเสียงและระบบเสียง(Phonology, Phonological description) ของภาษานั้นๆ
2. ศึกษาเรื่องระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษานั้นๆพบการศึกษาในแนวนี้นี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเรื่องระบบเสียงวรรณยุกต์ในแนวเปรียบเทียบระหว่างหลายถิ่นที่อยู่ (A Tonal comparison of Tai dialects) ลักษณะงานเขียนประเภท 1 และ 2 นี้ พบว่าเป็นงานเขียนในลักษณะวิทยานิพนธ์เป็นส่วนใหญ่ และเป็นการศึกษาภาษาตระกูลไทที่พบในประเทศไทย

ไทสาขากลาง (Central Tai) พบภาษาจ้วงใต้ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Regional variants and vernaculars in Zhuang (Zhang & Wei 1997), Wuming Zhuang Tone Sandhi : A phonological, syntactic and lexical investigation (Snyder & Tianqiao 1997) ภาษาไท่ ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ A comparison of the tones of White Tai and Tho (Day 1962), Implications of the retention of Proto-voiced plosives and fricatives in the Dai Tho language of Yunnan province for a theory of tonal development and Tai language classification (L. Tongkam 1997) ภาษานุง ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Some ideas on the standard phonology of Tai Nung (Hoang 1970), The phonological system of Tai Nung (Doan 1972) ภาษาไททอง ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ A phonetic description of Tai Nong (Tingsabadih 1976) ภาษาเกอแลน ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Etude sur les Cao-lan (Bonifacy 1907) สำหรับในสาขานี้พบว่ายังมีการศึกษาไม่มาก ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบทความ เช่น งานเขียนที่กล่าวถึงภาษาถิ่นของภาษาจ้วง (Zhang and Wei 1997) และมีงานเขียนที่น่าสนใจของ L. Thongkam (1997)

เกี่ยวกับเสียงProto-Voiced Plosives and Fricatives ในภาษาไทไท่พู้ตในยูนนาน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงการ รักษาไว้ของเสียงพยัญชนะโฆษะ เสียงกักและเสียงกักในภาษาไทไท่ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษา เรื่องพัฒนาการของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไท

ไทสาขาเหนือ (Northern Tai) พบภาษาย่อย ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *Langues en contact et changements phonétiques : notes sur l'histoire des final en bu-yi (diao)* (Dell 1969) ภาษาจ้วงเหนือ ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *Regional variants and vernaculars in Zhuang* (Zhang & Wei 1997) ภาษาแสก ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ ภาษาแสก (วิไลวรรณ 2519), การศึกษาแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาแสก บ้านอาจสามารถ จังหวัดนครพนม (นฤมล 2534), *The Saek language of Nakhon Phanom province* (Gedney 1970) ภาษาปู้ยี้ ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *A comparative study of several consonant among the dialects of the Pu-I language* (Yu 1956), *A brief description of Bouyei* (Yu 1980), *The sound system of the Bouyei language and its special features* (Wei 1997), ภาษาไทแมน ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *Mene : A Tai Dialect Originally Spoken in NGHE AN (NGHE TINH) , Vietnam* (Chamberlain 1991) สำหรับไทสาขาเหนือนี้ พบว่ามีการศึกษาภาษา แสกอย่างกว้างขวาง โดยนักภาษาศาสตร์ชาวไทย เช่น L.Thongkam (1976) วิไลวรรณ (1976) หรือนัก ภาษาศาสตร์ชาวต่างประเทศที่มีชื่อเสียง เช่น Haudicourt (1958,1963,1976) Gedney (1965,1970, 1976) หรือ Benedict (1979) เป็นต้น นอกจากนั้นยังพบการศึกษาภาษาปู้ยี้ ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่องระบบ เสียงของภาษาโดยนักวิชาการชาวจีนคือ Yu (1980) และ Wei (1997)

ภาษากลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มก้า-ส่วย ภาษาที่พบว่ามีการศึกษาค้นคว้ามีดังต่อไปนี้ ภาษาดัง/ก้า ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *The Tai and Kam-Sui languages* (Li 1965), *A Sketch of the Kam language* (Liang 1980a), *A brief description Dong [Kam]* (Liang 1980b), *Sound change and tone sandhi phenomena in the Kam language* (Shi 1983), *Kam tone splits and the variation of breathiness* (Edmondson 1986b), *On the simple vowels in Proto-Kam-Tai language* (Li 1987), *Development tendencies in Kam phonology* (Quan 1988), *Kam palatalized stops* (Edmondson 1989), *The Kam in Ancient times* (Quan & Edmondson 1997) ภาษามู่หล่าว/มู่หล่า ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *A brief description of the Mulao (Mulam) language* (Wang & Zheng 1980), *Mulao : Key to Kadai phonology* (Benedict 1983), *The influences of Han on the Mulam language* (Zheng 1988) ภาษาเหมานาน ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *A sketch of the Maonan language* (Liang 1980c) ภาษาหมัก ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *Notes on the Mak language* (Li 1943), *The phenomenon of Mak voiced initials b- and d- and the natural compensatory evolution of language* (Dabai 1984), *The relationship of Kam-Sui-Mak to Tai* (Oshika 1979) ภาษาส่วย ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *The distribution of initials and tones in the Sui language* (Li 1948), *Tones in Timing system of the Sui language* (Li 1949), *Gedney's puzzle in Kam-Sui* (Strecker 1988), *Speculations on Proto-Kam-Sui breathy sounds* (Ostapirat 1994a) ภาษาอ้ายจาม ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *The Jiamu (Ai-Cham) language of Libo Guizhou* (Dabai 1986) ภาษาเทียน ดังรายชื่อภาษาเขียนดังต่อไปนี้ *Notes on the T'en (Yanghwang) language* (Li 1966)

ในการศึกษาภาษากลุ่มนี้พบว่ามีการศึกษาดังต่อไปนี้คือ

1. เรื่องระบบเสียงของภาษา เช่น A brief description of the Mulao (Mulam) language (Wang and Zheng 1980), A sketch of the Kam language (Liang 1980b), A Sketch of the Maonan language (Liang 1980c) เป็นต้น

2. เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษา 2 ภาษาในกลุ่มนี้ด้วยกัน เช่น การเปรียบเทียบระหว่างเสียงพยัญชนะในภาษาก้าและภาษาส่วย (Wang 1988)

3. เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพยัญชนะต้นและเสียงวรรณยุกต์ (Edmondson 1986a)

4. เป็นการศึกษาในแง่ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ เพื่อสืบสร้างหาเสียงภาษาโบราณ (Proto Tai) ในภาษากลุ่มนี้ เช่น เรื่อง Speculations on Proto Kam-Sui Breathly Sounds (Ostapirat 1994a) เป็นต้น

ในการศึกษาภาษากลุ่มนี้มีนักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาเป็นนักภาษาศาสตร์ชาวจีน เช่น Fang-Kuei Li, Zheng Guoqiao (Central Institute of Nationalities, Beijing, China), Yang Quan (Central Institute of Nationalities, Beijing, China) เป็นต้น และมีนักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกที่ศึกษาภาษากลุ่มนี้อย่างจริงจัง คือ Jerold A. Edmondson ซึ่งได้รวบรวมบทความรวมทั้งเขียนบทความขึ้นเองด้วย และได้ประมวลไว้ในหนังสือชุด Discussions in Kadai and Southeast Asian Linguistics และหนังสือเรื่อง Comparative Kadai : Linguistic Studies beyond Tai ร่วมกับ David B. Solnit ในหนังสือทั้ง 2 เล่มดังกล่าวมีงานศึกษาเกี่ยวกับภาษากลุ่มก้า-ส่วย กลุ่มกะได เป็นจำนวนมาก และรวมทั้งงานที่เกี่ยวกับภาษากลุ่มสุดท้ายที่ไม่สามารถรวมกับกลุ่มใดได้

● ภาษากลุ่มที่ 3 คือกลุ่มกะได(Kadai) พบ ภาษาเก้อหล่าว ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ The relationship between Ayu and Gelao (Jimin 1994), A phonological comparison of Kam and Gelao as well as the historical relation between the Kam and the Gelao (Yaohong 1994) ภาษาละจี ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Question concerning the affiliation of the Lachi (Shaomin 1994) ภาษากะได ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ Thai, Kadai and Indonesian : a new alignment in Southeastern Asia (Benedict 1942), KD clusters/dyads : PT*pl/*p-1/*phl (Benedict 1989b), Confronting the unknown tonal splits and the genealogy of Tai-Kadai (Gedney 1985)

สำหรับภาษากลุ่มนี้พบว่ามีการศึกษาที่สำคัญคือ พบการค้นคว้าศึกษาภาษาเก้อหล่าว ละจี (ปรากฏในหนังสือ Discussions in Kadai and Southeast Asian Linguistics โดยมี Jerold A. Edmondson เป็นผู้รวบรวม) เช่นเดียวกันในหนังสือเล่มนี้ Zhang(1994) ได้เขียนบทความเรื่อง The relationship between Qau (Yi) and Gelao of Guizhou province โดยเปรียบเทียบคำของแต่ละภาษาไว้อย่างคร่าวๆแต่น่าสนใจ และ Lin (1994) ได้เขียนบทความเรื่อง Questions concerning the affiliation of the Lachi ไว้โดยกล่าวถึงระบบเสียงภาษาละจี (พยัญชนะ สระและเสียงวรรณยุกต์) รวมทั้งยังมีการเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะต้นของภาษา Lachi Pubiao Gelao Hlai และ Zhuang ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการศึกษาความสัมพันธ์ของภาษาต่างกลุ่ม และอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกลุ่มภาษาได้อีกด้วย

● ภาษากลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 พบภาษาที่มีการศึกษาคือ ภาษาลักกยา/ลักเกีย ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ La langue Lakkia (Haudricourt 1967), The position of Lakkia Within Kadai (Solnit 1988), A preliminary reconstruction of Proto-Lakkja Cha Shan Yao (L. Tongkam 1990) ภาษาเป/องเป ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ The interaction of segments and tones in the Be language (Hashimoto 1985), The relation of Be to Tai : Evidence from tones and initials (Hansell 1988) ภาษาหลี/ฮไล ดังรายชื่องานเขียนดังต่อไปนี้ The Li languages of Hainan and Proto-Austronesian (Grima 1975), The position of the Li (Hlai) language in the Zhuang-Dong language family (Ouyang 1982), The nasal and fricative initials of the Li language : a new type of conditioning for tonal partition (Solnit 1982), Research and survey of the Li language (Ouyang & Zheng 1983b), Survey of the Hlai language (Ouyang & Zheng 1993a), Proto-Hlai initial *ly- (Benedict 1989a), A study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai (Edmondson 1986a), A computer-aided acoustic study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai (Li) (Edmondson 1986)

ภาษากลุ่มนี้พบว่ามียานเขียนค่อนข้างน้อย พบงานเขียนของ Edmondson (1986a) เรื่อง A study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai และเรื่อง The relation of Be to Tai : Evidence from tones and initials โดย Hansell (1988) ซึ่งเป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ทางด้านเสียงและระบบเสียงของภาษา เช่น ระหว่างภาษาก้า ลักเกีย และหลี หรือความสัมพันธ์ภาษาเป และภาษาไทโบราณ โดยพิจารณาเรื่องเสียงพยัญชนะต้น และเสียงวรรณยุกต์เป็นประเด็นสำคัญ การนำเอาภาษามาเปรียบเทียบดูความสัมพันธ์กันทางเสียงดังกล่าวนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ว่า ทำให้เกิดแนวทางใหม่ในการจัดกลุ่มภาษาว่า ภาษาใดมีความใกล้ชิดกับภาษาใดมากกว่ากัน และควรจะอยู่ในกลุ่มภาษาเดียวกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งในด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติ

2.1.2.2 สังเคราะห์งานและจัดระเบียบองค์ความรู้ใหม่

ตามที่ได้จำแนกเอกสารทางด้านเสียง (สัทศาสตร์และสัทวิทยา) ออกเป็น 6 หัวข้อคือ การศึกษา ลักษณะภาษาทั้งระบบ การศึกษาเพื่อหาระบบเสียงของภาษา การศึกษาเรื่องสัทลักษณะของเสียงในภาษานั้นๆ โดยเฉพาะในแง่มุมที่ต่างกันออกไป การศึกษาภาษาเดียวกันที่พูดต่างกัน การวิเคราะห์แบ่งแยกกลุ่มของภาษาโดยใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ และการศึกษาเรื่องเสียงของภาษาตระกูลไท-กะไดในปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการสืบสร้างหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มภาษา หรือลักษณะของภาษาในสมัยโบราณนั้นพบว่า หัวข้อที่มีการศึกษาในภาษาเกือบจะทุกกลุ่มคือ การศึกษาลักษณะภาษาทั้งระบบและการศึกษาเพื่อหาระบบเสียงของภาษา ซึ่งเป็นเรื่องปกติเพราะว่าในการศึกษาองค์ประกอบของภาษาใด ๆ ก็มักจะเริ่มจากการศึกษาระบบเสียง คำ โครงสร้างวลี และประโยคเป็นเรื่องพื้นฐานในด้านกว้าง แล้วจึงนำข้อมูลพื้นฐานนี้ไปศึกษาต่อด้านลึก ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องระบบเสียงโดยเฉพาะ หรือลักษณะด้านลึกขององค์ประกอบของระบบเสียง เช่น เรื่องเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ จากข้อมูลดังกล่าวได้นำเอาไปเป็นพื้นฐานในด้านการศึกษาเปรียบเทียบภาษาเดียวกันที่พูดต่างกัน การจัดกลุ่มภาษาโดยใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ หรือเป็นการศึกษาภาษาปัจจุบันเพื่อสืบสร้างลักษณะของภาษาไทโบราณ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่า มีการศึกษาภาษากลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มไท (Tai) มากมายหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างกลุ่มไทสาขาวะวันตกเฉียงใต้ ดังปรากฏในตารางที่ 2 ส่วนในกลุ่มก้า-สูย (Kam-Sui) กลุ่มกะได (Kadai) และกลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรอยู่กับกลุ่มใด (No definite classification) พบว่ามีการศึกษาค่อนข้างน้อยดังปรากฏในตารางที่ 5, 6 และ 7 นอกจากนี้ลักษณะประเภทของเอกสารที่พบส่วนใหญ่จะเป็นบทความและวิทยานิพนธ์เป็นส่วนใหญ่

2.1.2.3 เสนอแนะหัวข้อคำถามหรือโจทย์วิจัยใหม่ๆ รวมทั้งทิศทางการรอบความคิดและวิธีวิจัยที่เหมาะสมในอนาคต

จากทิศทางการศึกษาภาษาตระกูลไท-กะได ที่ได้รวบรวมและประเมินสถานภาพการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้มีข้อเสนอในการวิจัยในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านสัทศาสตร์ และสัทวิทยาดังต่อไปนี้

• กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

เสนอให้มีการวิเคราะห์ด้านสัทศาสตร์ของเสียงในเรื่องและมุมมองใหม่ๆ ดังได้กล่าวไว้แล้วว่าในการศึกษาเรื่องสัทศาสตร์ (Phonetics) ของเสียงนั้น นักภาษาศาสตร์มักจะกล่าวถึงสัทลักษณะของเสียงโดยใช้หูฟังเป็นประการสำคัญ หลังจากนั้นก็มีการถ่ายทอดเป็นสัทอักษร (Phonetic Alphabet) และมีการอธิบายเป็นแบบพรรณนา (descriptive) ซึ่งสามารถทำได้คืออย่างมีระบบและมีลักษณะเป็นสากล แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาด้านเสียงดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นการศึกษาด้านสรีรศาสตร์ (Articulatory Phonetics) ทั้งสิ้น พบงานที่เป็นการศึกษาทางด้านกลศาสตร์ (Acoustic Phonetics) น้อยมาก อีกทั้งยังไม่พบงานที่เป็นการศึกษาด้านสัทศาสตร์ (Auditory Phonetics) แต่อย่างใด จึงน่าจะศึกษาในด้านที่ยังไม่มีการศึกษาหรือศึกษาน้อยเพิ่มขึ้น

เสนอให้มีการวิเคราะห์ระบบเสียงหรือสัทวิทยาโดยใช้ทฤษฎีอื่นๆ นอกจากทฤษฎีหน่วยเสียงตามที่ได้พบแล้วว่าการวิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาหรือสัทวิทยา (Phonology) นั้นใช้ทฤษฎีหน่วยเสียง (Phoneme Theory) ในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วในการวิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาเดียวกันก็อาจใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์ได้หลายทฤษฎี (รายละเอียดกล่าวมาแล้วในหัวข้อ 2.3)

• ภาษาที่ยังไม่มีการค้นคว้าและวิจัย

จากการประมวลสถานภาพการศึกษาภาษาตระกูลไท-กะไดมาจนถึง ณ บัดนี้ พบว่า ภาษาในตระกูลนี้ที่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาค้นคว้า คือ

- ภาษากลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มไท (Tai)

ไทสาขาวะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai) ยังไม่พบภาษาไทเผิง (Tai Phoeng), ไทเมย์ (Tai Moei), ไทเหว (Tai Heu), ไทจิง (Tai Jang), ไทเอวลา (Tai Eulai), ไทจุง (Tai Jung), ไทปาอี้ (Tai Payi), ไทฟาเก (Tai Phake), ไทค้ายาง (Tai Kamyang), ไทอายตัน (Tai Ai Ton), ไทรง (Tai Rong), ไทคัง (Tai Khang), ไทกวอน (Tai Kuan), ไทปาว (Tai Pao), ไทเหวียง (Tai Yueang), ไทกะเลิบ (Tai Kaloep)

ไทสาขาวกลาง (Central Tai) ยังไม่พบภาษาตู (Thu), หมี่ไต/มะตะ (Mi Tai/Mata), ไทโล (Tai Lo), ไทลา/ไทหมอน (Tai La/Tai Mawn), ไทน้ำ (Tai Nam), ผู่ไต (Phu Tai), ผู่มิน (Phu Min)

โทสาขาเหนือ(Northern Tai) ยังไม่พบภาษาปู้ไย(Pu Yai), ปูชา(Pu Sha), ปู้โต/คนโต(Pu To/Kon To), ญั่ง(Nhang)

-ภาษากลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มก้า-สูย (Kam-Sui) ยังไม่พบภาษาเงาเฟิน (Ngao Foen)

-ภาษากลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มกะได (Kadai) ยังไม่พบภาษาละฮา(Laha), ละควา/ปูเปี้ยว (Laqua/Bu Biao), ปูหยาง(Bu Yang)

สำหรับภาษาที่พบว่ายังไม่มีการค้นคว้าวิจัยซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาษาที่พูดนอกประเทศ เช่น พูตในประเทศพม่า ลาว เวียดนามและจีน เป็นต้น เสนอว่าควรจะมีการศึกษาต่อไปเพื่อจะได้ภาพรวมของภาษาตระกูลไต-กะไดที่สมบูรณ์

2.1.2.4 ลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในอนาคตเกี่ยวกับหัวข้อและโจทย์วิจัยที่สำคัญ ๆ ที่เสนอแนะ

สำหรับหัวข้อการวิจัยที่คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และเป็นความจำเป็นที่ควรจะต้องศึกษาไม่ว่าจะเป็นภาษาที่มีการค้นคว้าวิจัยแล้วหรือไม่ก็ตาม มีดังต่อไปนี้

- หัวข้อเกี่ยวกับหน่วยเสียงพิเศษ (Suprasegmental) ของภาษา เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการวิเคราะห์เรื่องระบบเสียงหรือสัทวิทยาของภาษานั้นเห็นได้ชัดว่า ผู้ศึกษาสนใจหน่วยเสียงในแง่หน่วยเสียงพยัญชนะ (consonants) หน่วยเสียงสระ (vowels) และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ (tones) เป็นสำคัญ แต่จะละทิ้งหน่วยเสียงพิเศษ เช่น เรื่องการลงเสียงหนักเสียงเบา (stress) ซึ่งจะโยงไปถึงเรื่องจังหวะเสียง (rhythm) ของภาษา หรือเรื่องทำนองเสียง (intonation) ซึ่งก็เป็นลักษณะสำคัญของภาษามากลักษณะหนึ่ง เพราะเป็นการบ่งบอกถึงความรู้สึก อารมณ์ ทศนคติ ของผู้พูดอันเป็นธรรมชาติทั่วไปของมนุษย์

- หัวข้อที่มีลักษณะการโยงเรื่องของเสียงและระบบเสียงกับปัจจัยอื่น ๆ ทางภาษาศาสตร์ เช่น ปัจจัยเชิงสังคม (เรื่องเพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น) ทั้งนี้เพราะว่า เมื่อโยงสภาพปัจจัยทางสังคมดังกล่าวเข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว จะได้เห็นลักษณะของภาษาที่หลากหลายที่เป็นจริง มีการเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง ซึ่งก็เป็นลักษณะที่แท้จริงของธรรมชาติของภาษา

- มีประเด็นที่น่าสนใจว่า เสียงพยัญชนะต้น (Initial Consonants) มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับเสียงวรรณยุกต์ (Tones) ซึ่งการศึกษาถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้จะสามารถโยงไปถึงการสืบสร้างเสียงในภาษาไทโบราณ (Proto-Tai) ได้ ตัวอย่างในการศึกษาประเด็นดังกล่าวนี้คือ A study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai โดย Edmondson (1986a) หรือ เรื่อง Implications of the Retention of Proto-Voiced Plosives and Fricatives in the Dai Tho Language of Yunnan province for a Theory of Tonal Development and Tai Language Classification โดย L. Thongkamt (1997)

- จากข้อสังเกตว่า มีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มก้า-สูย กับกลุ่มกะได ตัวอย่างเช่น การศึกษาเรื่อง A Phonological comparison of Kam and Gelao as well as the historical relation between the Kam and the Gelao (Yaohong 1994) หรือการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มก้า-สูยกับกลุ่มที่ยังไม่แน่นอนว่าควรจะอยู่กับกลุ่มที่ 1/2/3 เช่น การศึกษาเรื่อง A study of tones and initials in Kam, Lakkja and Hlai (Edmondson 1986a) นั้นทำให้เกิดความคิดว่า หากมีการเปรียบเทียบภาษาระหว่างกลุ่ม

มากขึ้นและละเอียดลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งและครอบคลุมลักษณะต่างๆของภาษาอย่างกว้างขวางกว่าที่เป็นมา อาจจะทำให้เกิดข้อเสนองานเกี่ยวกับการจัดกลุ่มที่แตกต่างจากที่เชื่อกันมา

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ วัฒนเกษม. "ภาษาถิ่นเหนือ (Northern Thai Dialect)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- กาญจนา คูวัฒนศิริ. "วรรณยุกต์ในภาษาญ้อ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- กาญจนา พันธุ์คำ. "ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- จารุวรรณ สุขปิติ. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- จินดา ชาดิวษ์. "การศึกษาลักษณะของภาษาลาวครั้งที่ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- ชลลดา สังวฤทธิ์. "การศึกษาของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ชลิดา รินทร์พรหม. "ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ชาคริต อนันทรวัน. "ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. ภาษาถิ่นแถบภูพาน (Languages of Phuphan Area). กรุงเทพฯ ฯ: ชุมชนหนังสือทางวิชาการเนื่องในวันครบรอบการสถาปนา กระทรวงศึกษาธิการปีที่ 84, 1976.
- ธนาพันธ์ ตรงดี. "ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นงนุช ปึงเผ่าพันธุ์. "ลักษณะของภาษาลาวแวงที่ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- นฤมล อินทร์ประสิทธิ์. "การศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในภาษาแสด บ้านอาจสามารถ จังหวัดนครพนม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

นิภา อัมพรพรดี. "ลักษณะของภาษาไทยลื้อที่ตำบลป่าคำ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน."
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

นิรมล บุญซ้อน. "การศึกษาคำลงท้ายในภาษาพวน (A Study of Final Particles in Phuan)."
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

บรรจบ พันธุมธา. "ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (Some Characteristics of Shan)." สังคม
 ศาสตร์ปริทรรศน์ 1(1964) : หน้า. 146-184.

_____. "ลักษณะภาษาไทยใหญ่เทียบกับภาษากรุงเทพมหานคร (A Comparative
 Study of Shan and Bangkok Thai)." ใน พรมแดนแห่งความรู้ (1972) : หน้า 236- 287
 พิมพ์ครั้งที่ 3 พระนคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

เบญจวรรณ สุนทรากุล. "หน่วยเสียงของภาษาเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิต
 วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505.

ประพาศน์ พงษ์ประภา. การศึกษาภาษาถิ่น : หมู่บ้านนาโพธิ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

พจนานุกรมไทยเปรียบเทียบ-กรุงเทพ, เชียงใหม่, ไทยลื้อและไทยดำ. คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2525.

พจน์ ศรีธรรมาภรณ์. "การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด." วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

พิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ. "ภาษานครไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2527.

พิศศรี แจ้งไพร. "หน่วยเสียงภาษาแพร่." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

มัลลิกา ฤทธิชัย. วิเคราะห์ภาษาถิ่นฮ่อ:ระบบเสียง (An Analysis of Nyo Phonology).
 อุดรธานี : โครงการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น วิทยาลัยครู อุดรธานี, 2524-2525.
 (ฉบับร่าง).

รัชนี ศรีสุวรรณ. "ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
 ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

รัชนี เสนีย์ศรีสันต์. "การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาพวน มาบปลาเค้าของ
 ผู้พูดภาษาที่มีอายุต่างกัน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เรืองเดช ปิ่นเชื่อนชัย. "ภาษาไตหย่า (Tai Ya Phonology)." วารสารภาษาและ
 วัฒนธรรม. 1.2 (1981) : 49-56.

โรบินสัน, เอ็ดเวิร์ด เรมอนด์. "การแบ่งกลุ่มย่อยของภาษาตะวันตกเฉียงใต้ที่เป็นกลุ่ม "ป".
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

วรรณ จันทนาคม. "ลักษณะภาษาไทยใหญ่ (ได้อ) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

- วิไลลักษณ์ เดชะ. "ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษาที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์. "ภาษาถิ่น 'ผู้ไทย' นครพนม (The Phu Thai Language of Nakhon Phanom)." ใน J. G. Harris and J. R. Chamberlain (eds.) *Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney* (1975) : pp. 377-386. Bangkok : Central Institute of English Language.
- _____. ภาษาแสก (The Saek Language). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.
- _____. ภาษาผู้ไทย (Phu Thai Language). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- วิสุทธิระ เนียมนาค. "ระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วีระพงศ์ มีสถาน. "สำนวนภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี) The Idioms of Northeastern Thai Dialects (Ubonratchathani)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- ศรีพิน ศิริวิศิษฐกุล. "ลักษณะภาษาอ้อ (อ้อ) ที่ตำบลคลองน้ำใส อำเภอวังประเจ็ด จังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- สารภี ศิล. "เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯ กับภาษาคุบัว." สารนิพนธ์ (ศศ.บ.(โบราณคดี)) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2518.
- สุขสมาน ยอดแก้ว. "ชนกลุ่มน้อย : โข่งหรือไทยทรงดำ (An Ethnic Minority : Song or Tai Song Dam)." ใน สมุดเพชรบุรี (1980) : หน้า 333-342. เพชรบุรี.
- สุธิดา โกบประยูร. "วรรณยุกต์ภาษาไทยโย้ย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- สุนา ธารีเอียร. "การแปลงคำโดยแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- เสรี เวโรทา. "เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลื้อ (Tones in Lue)." ใน Jimmy G.Harris and James R. Chamberlain (eds.) *Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney*. Bangkok : CIEL, Office of State Universities (1975) : pp. 387-419.
- อรทัย เจือจันอัด. "ระบบเสียงภาษาถิ่นขวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- อัญญา พานิช. "คำลงท้ายในภาษาลาวโข่ง (Final Particles in Lao Song)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.

- อุทัยวรรณ ตันหยง. "ลักษณะการออกเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี (Some Characteristics of Lopburi Phuan Pronunciation)." *สละโว้* 1 (2522) : หน้า 7-10.
- _____. ระบบเสียงภาษาพวนในจังหวัดลพบุรี-สิงห์บุรี (The Phonological Systems of Lopburi and Singburi Phuan). โครงการศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมท้องถิ่นใน 3 จังหวัด (ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี) วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2520.
- Benedict, Paul K. "Studies in Indo-Chinese Phonology." *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 5 (1940) : pp. 101-127.
- _____. "Thai, Kadai and Indonesian : A New Alignment in Southeastern Asia." *American Anthropologist* 44 (1942) : pp. 576-601.
- _____. "Tonal Systems in southeast Asia." *Journal of the American Oriental Society*, 67 (1948) : pp. 184-191.
- _____. "Linguistic Prediction : The Case of Sack." Paper presented at the 12th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, 1979.
- _____. "Mulao : Key to Kadai phonology." *Computational Analyses of Asian and African languages* 21 (1983) : pp. 1-5.
- _____. "Proto-Hlai Initial*ly-." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1989a) : pp. 1-4.
- _____. "KD Clusters / Dyads : PT*pl/ *p-1 / *phl." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1989b) : pp. 10-14.
- Bigg-wither, Major F. A Guide to the Study of Shan. Rangoon : American Baptist Mission Press, 1911.
- Bonifacy, Auguste Louis. "Etude sur les Cao-Lan." *T'oung Pao* 8 (1907) : pp. 429-438.
- Burusphat, Somsonge et al. *Languages and Cultures of the Kam-Tai (Zhuang-Dong) Group : A Word List*. The Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University, Salaya, 1996.
- Chamberlain, James R. "Tone Borrowing in Five Northeastern Dialects." In Jimmy G. Harris and Richard B. Noss (eds.) *Tai Phonetics and Phonology*. Bangkok: Central Institute of English Language, 1972 : pp. 43-46.
- _____. "Tone System Patterns and Classification of Tai Languages : How Reliable are They?" Paper read at the Tai Linguistics Symposium, Bangkok, 1974.
- _____. "Mene : A Tai Dialect Originally Spoken in NGHE AN (NGHE TINH), Vietnam." *The Journal of the Siam Society* 79,2 (1991) : pp. 103-123.
- Chang, Nien-Chuang T. "Tones and Intonation of the Chengtu Dialect (Szechuan, China)." *Phonetica*, 2 (1958) : pp. 59-85.

- Chen Shih-min, Huang Chai-Chiao, and Chang Yung-yen. *The Phonemic System of the Dialect of Paoting, Hainan*. Xueshu Luntan No.1, Amoy, 1958.
- Cushing, J. N. *Elementary Handbook of the Shan Language*. 2nd ed. Rangoon : American Baptist Mission Press, 1988.
- Dabai, Ni. "The Phenomenon of Mak Voiced Initials b- and d- and the Natural Compensatory Evolution of Language." *Minzu Yuwens* 5, 1984.
- _____. "The Jiamu [Ai-Cham] Language of Libo, Guizhou." *Zhongyang Minzu Xueyuan Xuebao* 9 (1986) : pp. 73-84.
- Day, Jean. "A Comparison of the Tones of White Tai and Tho." Saigon, SIL/UND, ms. 1962.
- Dell, Francois. "Languages en Contact et Changements Phonétiques : Notes sur L'Histoire des Finales en Bu-Yi (Dioi)." *Bulletin de la Societe de Linguistique de Paris* 64,1(1969) : pp. 184-220.
- Dewen, Wang. "A Comparative Study of Kam and Sui Initial Consonants." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics (1988) : pp. 27-42.
- Doan Thien Thuat. "The Phonological System of Tai Nung." *Tim Hieu Ngon Ng'u Cai Dan Toc Thieu So O' Vietnam (Study of Minority Languages in Vietnam)* 1(1972) : pp. 71-104.
- Don, B. and Brase, J. L. *English-Tai Dam Language Lessons*. (Ethnic Minorities of Southeast Asia, Book 26), 1977.
- Donaldson, Jean and Edmondson, Jerold A. "A Preliminary Examination of Tay Tac." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas, (1997) : pp. 235-266.
- Eam-Eium, Chalong. "The Phonological Description of Phuan at Tambon Hat Siaw, Si Sat Chanalai District Sukhothai Province." M.A. Thesis. Mahidol University, 1986.
- Edmondson, Jerold A. "A Computer-Aided Acoustic Study of Tones and Initials in Kam, Lakkja and Hlai (Li)." Paper presented at the 38th Annual Meeting, Association for Asian Studies Chicago, 1986a.
- _____. "A Study of Tones and Initials in Kam, Lakkja and Hlai." In C.J. Compton] and J. Hartmann (eds.) *Tai Studies in Honor of the Sixth Cycle of William J. Gedney*. Northern Illinois University, 1986b.
- _____. "Kam Tone Splits and the Variation of Breathiness." In Jerold A. Edmondson, Feagin and Muhlhauser (eds.) *Development and Diversity : Linguistic Variation Across Time and Space*. In Chinese Translation 1987. Dongyu de shengdiao fenliu he zuo huqi yin bianyi. *Minzu Yuwen Yanjiu* 9 (1986c) : pp. 110-130.

- _____. "Kam Palatalized Stops." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1989) : pp. 23-24.
- Edmondson, Jerold A. & Quan, Yang. "Word-Initial Preconsonants and the History of Kam-Sui Resonant Initials and Tones." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics (1988) : pp. 143-166.
- _____. "The Kam in Ancient Times." In Arthur S. Abramson (ed.) *Southeast Asian Linguistic Studies in Honour of Vichin Panupong*. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 1997 : pp. 325-336.
- Edmondson, Jerold A., and Solnit, David B. "Comparative Shan." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp. 337-360.
- Edmondson, Jerry. "Notice of the Appearance of Zhang Jimin. 1993. Gelaoyu. Guiyang : Guizhou Minzu Chubanshe." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai And SE Asian Linguistics*. Alington : University of Texas (1994) : p. 21.
- Egerod, Soren. "Essentials of Shan Phonology and Script." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 29 (1957) : pp. 121-129.
- _____. "Essentials of Khun Phonology and Script." *Acta Orientalia*, 24, (1959) : pp. 123-46.
- Feng, Wei, and Edmondson, Jerold A. "The Tonal Cylinder in Sanfang Zhuang." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp. 35-56.
- Fippinger, J. and Fippinger, D. "Black Tai Phonemes, with Reference to White Tai." *Anthropological Linguistics*, 12, (1970) : pp. 83-97.
- _____. *Black Tai Reading Primer Book 1*. Manila : Summer Institute of Linguistics, 1976.
- Fu, Mou-chi, et al. *The Phonetic System of Yun Ching Hung in Si Shang Pan Na in Yu Nan Province*. 1956. (In Chinese)
- Gandour, J. T. "Evidence from Lue for Contour Tone Features." *Pasaa* 2,2(1975) : pp. 39-52.
- Gedney, William J. "A Comparative Sketch of White, Black and Red Tai." *Social Science Review* 1 (1964) : pp. 1-47.
- _____. Review of *From Ancient Thai to Modern Dialects* by Marvin Brown. *The Social Science Review* 3,2 (1965a) : pp. 107-112.
- _____. "Saek, a Displaced Northern Tai Language." Paper presented at Winter Meeting of the Linguistic Society of America, 1965b.

- _____. "Yay, a Northern Tai Language in North Vietnam." *Indo-Pacific Linguistics Studies* 1 (1965c) : pp. 180-193.
- _____. "The Saek Language of Nakhon Phanom Province." *Journal of Siam Society* 68,1 (1970) : pp. 67-87.
- _____. "A Checklist for Determining Tones in Tai dialects." *Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager*. The Hague: Mouton, 1972 : pp. 423-437.
- _____. "Saek Final-1 : Archaism or Innovation?" Paper Presented at the 9th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, Copenhagen, 1976a.
- _____. "Notes on Tai Nuea." In T.W. Gething, J.G. Harris and Pranee Kullavanijaya (eds.) *Tai Linguistics in Honor of Fang-Kuei Li*. (1976b) : pp. 62-102.
- _____. "Confronting the Unknown : tonal splits and the genealogy of Tai-Kadai." In G. Thurgood, J.A. Matisoff and D. Bradley (eds.) *Linguistics of the Sino-Tibetan Area : The State of the Art*. Pacific Linguistics Series C, 87. Canberra, 1985.
- Grima, John A. "The Li Languages of Hainan and Proto-Austronesian." Paper presented at the 8th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics (1975).
- Grierson, George Abraham. "Notes on Ahom." *Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft* 56 (1902) : pp. 1-59.
- Guogiao, Zheng. "The Influences of Han on the Mulam Language." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies Beyond Tai*. The Summer Institute of Linguistics (1988) : pp. 167-178.
- Haas, Mary Rosamond. "The Tones of Four Tai Dialects." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 29 (1958) : pp. 817-26. (On Siamese and dialects of Nakhon Si Thammarat, Roi-Et, and Chiang Mai).
- Hamp, Eric P. "Jui Syllabics." *Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica* 29,1 (1957) : pp. 323-326.
- Hanna, B. "Phonology of Lue of Nam Wacn Village." 1984. (manuscript).
- Hansell, Mark. "The Relation of Be to Tai : Evidence from Tones and Initials." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : Linguistic Studies beyond Tai*. Arlington : Summer Institute of Linguistics and The University of Texas at Arlington Publications in Linguistics (1988) : pp.239-288.
- Harris, J.G. "Notes on Khamti Shan." In T.W. Gething, J.G. Harris and Pranee-Kullavanijaya (eds.) *Tai Linguistics in Honor of Fang-Kuei Li*. Bangkok : Chulalongkorn University Press. (1976) : pp. 113-141.
- Harris, Jimmy G., and Bachman, L.F. "The Perception of Some Tai Consonant Sounds by Native Speakers of Siamese." *Pasaa* 6,1&2 (1976) : pp. 176-185.

Harris Jimmy G., and Noss, Richard B. *Tai Phonetics and Phonology*. Bangkok:

CIEL, 1972.

Hartmann, John. F. "Syllabic m in Tai-Lue and Neighbouring Dialects." Paper presented at the 7th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, Georgia State University, 1974.

_____. "The Waxing and Waning of Vowel Length in Tai Dialects." In Thomas W. Gething, Jimmy G. Harris and Pranee Kullavanijaya (eds.) *Tai Linguistics : In Honor of Fang-Kuei Li*. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 1976 : pp. 142-159.

_____. "การกำหนดอายุตัวอักษรไทยขาวและไทยดำ." *รวมบทความประวัติศาสตร์ ฉบับที่ 9* (1987) : หน้า 121-138

_____. "Transmutation in a Multicultural World : A Comparative Study of Old Lao and Tai Dam Manuscript Versions of the Tale of Prince Theung or Terng." *Proceedings of the International Conference on Tai Languages & Cultures, In Honor of the Sixth Cycle of Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana*. Bangkok : Thammasat University (1995) : pp. 73-102.

Hashimoto, M. "The Interaction of Segments and Tones in the Language." In G. Thurgood, J.A. Matisoff, and D. Bradley (eds.) *Linguistics of the Sino-Tibetan Area : The State of the Art*. Pacific Linguistics Series C. 87. Canberra, 1985 : pp. 90-93.

Haudricourt, A. G. "Les Sek de la Province de Cammon (Laos) Migration Thai ou Deportation Chinoise?" *Journal Asiatique* 24,6(1958): pp. 107-108.

_____. "La Langue Sek." In *Proceeding of the International congress of Orientalists Moscow*, 1963.

_____. "La Langue Lakkia." *Bulletin de la Societe de Linguistique de Paris* 62 (1967) : pp. 165-182.

_____. "La Tonologie du Sek." *Bulletin de la Societe de Linguistique de Paris* 71(1976) : pp. 299-304.

Henderson, Eugenie J.A. "Prosodies in Siamese: A Study in Synthesis." *Asia Major* 1 : New Series (1949) : pp. 189-215.

_____. "The Phonology of Loan-Words in Some South East Asian Languages." *Transactions of the Philological Society* (1951) : pp. 132-58.

_____. "Grammar and Tone in South East Asian Languages." *Language*, 16:1-2 (1976) : pp. 171-178.

Hoang, Le. "Some Ideas on the Standard Phonology of Tai Nung." *Viet Nam Doc Lap* (Independent Vietnam), Hanoi, 1970.

Huebner, T. G. "Another Look at Sandhi in Tai Lue." *Pasaa* 6,1-2 (1976) : pp. 225-234.

- Jan, Wang and Guogiao, Zheng. *An Outline Grammar of Mulao*. National Thai Studies Centre, The Australian National University, Canberra, 1993.
- Jimin, Zhang. "The Relationship between Ayu and Gelao." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp.1-11.
- _____. "The Relationship between Qau (Yi) and Gelao of Guizhou Province." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington : University of Texas (1994) : pp. 13-20.
- Jodking, W. "Some Characteristics of the Yo Language at Sakon Nakhon." M.A. Thesis, Mahidol University, 1980.
- Jones, Daniel L. "Specimen of Shan in Phonetic Script." *Le Maitre Phonétique*, (1942): 6.
- Jones Robert B. "Tone Shift in Tai dialects." In Thomas W. Gething, Jimmy G. Harris and Pranee Kullavanijaya (eds.) *Tai Linguistics: In Honor of Fang-Kuei Li*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 1976 : pp. 171-178.
- Junru, Zhang. "The Pubiao Language." In Jerold A. Edmondson (ed.) *Kadai : Discussions in Kadai and SE Asian Linguistics*. Arlington, (1990) : pp. 23-33.
- "Khamti" Anonymous. Undated. (Mimeo-graphed)
- Khanittanan, W.W. "The Influence of Siamese on Five Lao Dialects." Ph.D. Dissertation, University of Michigan, Ann Arbor, 1973.
- L. Tongkam, Theraphan. "A Note on the Meaning and the Origin of the Word จังหวะ /təaŋ-wa?/ 'Rhythm'." *Pasaa* 2 Bangkok: CIEL, 1975 : pp. 143-146.
- _____. "Rhythm in Thai from another View Point." *Pasaa*. 6,1&2 Bangkok: CIEL 1976a : pp. 144-158.
- _____. "The Sack Language of Ban Ba Wa : Some Phonetic Notes." *Journal for the Seminar on Genetic Relationship, Diffusion and Typological Similarities of the East and Southeast Asian Languages*. Japan, 1976b : pp. 398-409.
- _____. "A Preliminary Reconstruction of Proto-Lakkja (Cha Shan Yao)." *Mon-Khmer Studies* 20 (1990) : pp. 57-89.
- _____. "Implications of the Retention of Proto-Voiced Plosives and Fricatives in the Dai Tho Language of Yunnan Province for a Theory of Tonal Development and Tai Language Classification." In Jerold A. Edmondson and David B. Solnit (eds.) *Comparative Kadai : The Tai Branch*. The Summer Institute of Linguistics and The University of Texas (1997) : pp. 191-220.
- L. Thongkum, Theraphan et al (eds.) *Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology*. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 1979.